

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 35P/67/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122205422
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Bartová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2022:4122205422.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou JUDr. Danou Bartovou vo veci starostlivosti súdu o maloletú D. O., nar. XX.XX.XXXX, t.č. Centrum pre deti a rodiny Topoľčany, Kalinčiakova 4295, Topoľčany, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 88, Nitra ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matky T. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX a otca D. O., nar. XX.XX.XXXX, t.č. ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, v konaní o návrhu navrhovateľa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, pracovisko Zlaté Moravce, Sládkovičova 3, na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje nad maloletou D. O., nar. XX.XX.XXXX, ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Topoľčany, Kalinčiakova 4295, 955 01 Topoľčany.

II. Súd zaväzuje matku maloletej prispievať na jej výživu mesačne sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, ktoré je matka povinná platiť vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred na účet zariadenia, v ktorom bude maloletá umiestnená.

III. Súd zaväzuje otca maloletej prispievať na jej výživu mesačne sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred na účet zariadenia, v ktorom bude maloletá umiestnená.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, pracovisko Zlaté Moravce sa svojím písomným návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 20.05.2022 domáhal nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletou D. a určenia výživného rodičom maloletej. Svoj návrh odôvodnil tým, že matka maloletej má štyri deti, maloletá sa aktuálne nachádzajú v Centre pre deti a rodiny Slniečko, spolu so svojimi sestrami, ich ďalšie sestra T. je Centre pre deti a rodiny Komárno. Maloletá je na podmienky centra dobre adaptovaná. Rodičia maloletej deti telefonicky kontaktujú. Otec maloletých detí je aktuálne vo výkone trestu odňatia slobody, o maloletej deti sa zaujíma prostredníctvom listov a telefonátov. Matka maloletých detí žije v súčasnosti v F., kde aj pracuje. Podľa jej slov si hľadá nové bývanie a má záujem o zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti, pričom maloletej deti odmietajú možnosť sťahovania sa do zahraničia. Matka zatiaľ nemá zabezpečené vhodné a stabilné bytové a sociálne podmienky a nemá dostatočne vyvinuté rodičovské zručnosti. Vzhľadom k odsúdeniu otca v najbližších rokoch nebude možné zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti a nikto z príbuzných o zabezpečovanie starostlivosti o deti neprejavil záujem.

2. Na základe návrhu na vydanie neodkladného opatrenia podaného spolu s návrhom vo veci samej súd počas konania nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletú dočasne zveril do starostlivosti Centra

pre deti a rodiny Topoľčany z dôvodu, že výchovné opatrenie, ktoré bolo maloletej nariadené, môže trvať len do 20.06.2022 a je v súlade so záujmami maloletej, aby bola dočasne umiestnená v tom zariadení, kde sa navrhuje nariadenie ústavnej starostlivosti, ako aj z kapacitných dôvodov.

3. Na pojednávanie sa nedostavili rodičia. Otec požiadal o pojednávanie bez jeho prítomnosti, matka má doručenie predvolania riadne vykázané, pričom svoju neprítomnosť na pojednávaní nijako neospravedlnila. Preto súd podľa § 31 CMP pojednával v neprítomnosti rodičov.

4. Navrhovateľ na pojednávaní uviedol, že maloletá bola na základe neodkladného opatrenia zverená do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Topoľčany. Medzičasom došlo k určeniu otcovstva k maloletej. Otcom je D. O.. Maloletá má teraz priezvisko O.. Maloletá bola umiestnená v Centre pre deti a rodiny Slniečko Nitra na zákale predchádzajúceho výchovného opatrenia spolu so svojimi súrodencami z dôvodu nestarostlivosti zo strany matky, podozrenia na užívanie návykových látok matkou a podozrenia na týranie maloletých detí vtedajším partnerom matky. Vo veci je podané aj trestné oznámenie, trestné konanie zatiaľ nie je ukončené. Matka telefonicky kontaktuje maloletú, avšak v rozhovoroch neudržiava očný kontakt, venuje sa iným ľuďom v miestnosti, preto maloletá odmieta kontakt s matkou. Matka žije kočovným životom, naposledy uvádza adresu F.. Majú vedomosť, že už má ďalšie dieťa. Otec maloletej je vo výkone trestu odňatia slobody. Zaujíma sa o maloletú, kontaktuje ju telefonicky aj listami. Centrum pre deti a rodiny s maloletými deťmi navštevuje otca v ÚVTOS. Matka sa neplánuje vrátiť na Slovensko. Maloleté nechce ísť žiť do zahraničia. Neboli zistené žiadne iné osoby, ktoré by mohli zabezpečovať starostlivosť o maloletú. Na zákale uvedeného navrhovateľ žiadal, aby súd nariadil nad maloletou ústavnú starostlivosť.

5. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, súhlasí s podaným návrhom. Sú v kontakte s maloletou, ako aj s jej súrodencami. Adaptácia maloletej v Centre pre deti a rodiny Topoľčany prebiehala problematicky, a to aj z dôvodu pretrvávajúcich psychických problémov dieťaťa, zrejme zapríčinených nezáujmom matky. Maloletá bola na krátky čas hospitalizovaná, bola jej poskytnutá odborná psychologická pomoc, momentálne je zdravotný a psychický stav maloletej stabilizovaný. V Centre pre deti a rodiny Topoľčany má zabezpečenú odbornú psychologickú a pedopsychiatrickú pomoc. Maloleté deti majú ešte jednu sestru T., ku ktorej D. O. priznal otcovstvo. Táto je umiestnená v Centre pre deti a rodiny Komárno. Majú snahu spojiť všetkých súrodencov do jedného zariadenia. Na deň 29.09.2022 je plánovaná prípadová konferencia Centra pre deti a rodiny Topoľčany a Centra pre deti a rodiny Komárno za účelom spojenia všetkých súrodencov. Majú avizované, že je rezervované jedno miesto v Centre pre deti a rodiny Topoľčany. Na zákale uvedeného súhlasia s návrhom, nakoľko nikto z rodiny nie je schopný sa o maloletú postarať. Otec je vo výkone trestu odňatia slobody, rovnako aj stará matka detí zo strany otca. Žiadajú zaviazat rodičov maloletej na platenie výživného v minimálnej výške.

6. Zástupca Okresnej prokuratúry Nitra na pojednávaní uviedol, že na základe vykonaného dokazovania majú za to, že návrh bol podaný dôvodne, sú splnené zákonné podmienky na nariadenie ústavnej starostlivosti. Preto navrhujú, aby nad maloletou D. bola nariadená ústavná starostlivosť s tým, že rodičia maloletej budú zaviazaní prispievať na jej výživu výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené maloleté dieťa. Majú za to, že nariadenie ústavnej starostlivosti je v záujme maloletej.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámil sa s obsahom spisu: návrh, sociálna správa, rodný list maloletej, rodné listy súrodencov, neodkladné opatrenie, písomné vyjadrenie otca detí, správa zo sociálneho zisťovania u rodičov, zápisnica z konania sp. zn. 24P/134/2022, pripojený spis OS Nitra sp. zn. 11P/239/2021 a zistil tento skutočný stav:

8. Maloletá D. O., nar. XX.XX.XXXX je dieťaťom matky T. O., nar. XX.XX.XXXX a otca D. O., nar. XX.XX.XXXX. Na základe uznesenia Okresného súdu Nitra o nariadení neodkladného opatrenia č.k. 6PPOm/1/2020 zo dňa 11.03.2021, právoplatného dňa 14.04.2021, boli maloleté deti umiestnené do Centra pre deti a rodiny Slniečko. Na uznesenie o neodkladnom opatrení nadviazal rozsudok Okresného súdu Nitra č.k. 35P/13/2021 zo dňa 31.5.2021, právoplatný dňa 02.07.2021 o uložení výchovného opatrenia na účely zabezpečenia odbornej pomoci a úpravy rodinných a sociálnych pomerov v zariadení CDR Slniečko. Následne bolo rozhodnutím Okresného súdu Nitra nariadené opakované výchovné opatrenie č.k. 11P/239/2021 - 21 zo dňa 16.12.2021, právoplatné dňa 20.12.2021, ktorého účinnosť skončila dňom 20.06.2022. Z tohto dôvodu súd v tomto konaní nariadil neodkladné opatrenie č.k. 35P/67/2022 - 17 dňa 26.05.2022, ktorým súd maloletú dočasne zveril do starostlivosti Centra pre

deti a rodiny Topoľčany a uložil Centrum pre deti a rodiny Slniečko povinnosť dňa 20.06.2022 odovzdať maloletú do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Topoľčany. Taktiež jej maloleté sestry O.: G., nar.XX.XX.XXXX a W., nar. XX.XX.XXXX, sú umiestnené v Centre pre deti a rodiny Topoľčany. Ich ďalšia sestra maloletá T. O., nar. XX.XX.XXXX je umiestnená v Centre pre deti a rodiny Komárno. Momentálne prebiehajú úkony za účelom umiestnenia maloletej T. v Centre pre deti a rodiny Topoľčany tak, aby všetci súrodenci boli spolu. Maloleté deti boli umiestnené v zariadeniach z nasledujúcich dôvodov: zanedbávanie zdravotnej starostlivosti zo strany matky, podozrenie na užívanie omamných látok zo strany matky, podozrenie na týranie maloletých detí partnerom matky, ktorá vec je v trestnom konaní riešená. Deti sa v CDR Topoľčany veľmi dobre adaptovali, rodičia ich kontaktujú telefonicky, deti však odmietajú telefonovať s matkou, ktorá je počas rozhovorov nesústredená, nekomunikuje s deťmi so záujmom a deti sa k uvedenému vyjadrujú, že je to nuda. Kvôli psychickým problémom spôsobených nezaujmom matky bola maloletá D. na krátky čas hospitalizovaná. Maloletá so svojimi sestrami má v zariadení zabezpečené adekvátne vzdelávanie, osvojila si školské návyky a taktiež je zabezpečovaná potrebná zdravotná, psychologická ako aj pedopsychiatrická starostlivosť. Nad maloletými deťmi G. a W. bola rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 25.08.2022 nariadená ústavná starostlivosť v CDR Topoľčany (konanie vedené pod sp. zn. 24P/134/2022).

9. Matka maloletých detí žije v F. kočovným životom, mení adresy. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny má za to, že matka nejaví aktívny záujem o maloleté deti, nemá zabezpečené vhodné a stabilné bytové a sociálne podmienky, nemá dostatočne vyvinuté rodičovské zručnosti a nie je schopná naplňať ani základné potreby maloletých detí. Matka má spolu štyri maloleté deti a všetky sa nachádzajú v zariadeniach. Podľa informácií Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny sa malo matke v F. narodiť ďalšie dieťa. Rovnako v správe Centra pre deti a rodiny Slniečko bolo konštatované, že na základe pozorovateľnej interakcie matky s deťmi predpokladajú nedostatočne rozvinuté rodičovské zručnosti. Matka nemá záujem vrátiť sa na Slovensko.

10. Otec maloletých detí sa momentálne nachádza vo výkone trestu. Súd lustráciou zistil, že otec bude vo výkone trestu do 21.12.2025. Svojím podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 16.08.2022 oznámil, že žiada aby súd rozhodol o výživnom pre maloletú bez jeho prítomnosti. Uviedol, že jeho príjem je 110,30 eura mesačne, je invalidným dôchodcom a momentálne nevykonáva žiadnu zárobkovú činnosť.

11. Podľa § 31 Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní.

12. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. (ďalej len Zákon o rodine) súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

13. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

14. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

15. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností a možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

16. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy

životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

17. Od 01.07.2022 predstavuje minimálne výživné sumu 32,11 eura na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

18. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine veta prvá, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

19. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

20. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

21. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

22. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

23. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľa bol podaný dôvodne a nad maloletou je potrebné nariadiť ústavnú starostlivosť, nakoľko starostlivosť o maloleté dieťa nie je možné zabezpečiť v domácom prostredí rodiny. Aj v minulosti bola maloletá (ako aj jej sestry) opakovane riešená výchovnými opatreniami, ktoré nesplnili svoj účel. Aktuálne sa maloletá ocitla v situácii, kedy rodičia nie sú schopní zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletú. Matka odišla do zahraničia, kde nemá vytvorené vhodné podmienky pre maloletú, pričom maloletá prezentovala, že do zahraničia ísť nechce. Matka žije kočovným spôsobom života, nie je schopná zabezpečiť riadnu výchovu a každodenné potreby maloletých detí, nemá zabezpečené stabilné bývanie. Otec síce prejavuje záujem o deti, komunikuje s nimi, ale nachádza sa vo výkone trestu odňatia slobody. Nikto z rodiny a blízkych neprejavil záujem o zverenie maloletej do ich osobnej starostlivosti (vo výkone trestu odňatia slobody je aj stará matka zo strany otca). Vzhľadom na skutočnosť, že maloletú nie je možné zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti ani do pestúnskej starostlivosti, je pre ich ďalší priaznivý a zdravý vývoj nevyhnutné, aby jej bolo zabezpečené náhradné rodinné prostredie a to formou ústavnej starostlivosti, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Topoľčany, kde budú umiestnené aj jej sestry, čím budú zachované rodinné a citové väzby maloletej k súrodencom.

24. S nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi sa súd zaoberal aj otázkou vyživovacej povinnosti rodičov, keď ich oboch zaviazal prispievať na výživu maloletých detí sumou minimálneho výživného, ktorého výška predstavuje 30% zo sumy životného minima. Uvedenú sumu výživného sú rodičia povinní platiť na účet zariadenia, v ktorom sú maloleté deti umiestnené. Súd pri rozhodovaní o určení výšky vyživovacej povinnosti prihliadol na schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov, otec je momentálne vo výkone trestu odňatia slobody a poberá iba invalidný dôchodok, pričom má štyri vyživovacie povinnosti, matka má štyri vyživovacie povinnosti (a pravdepodobne aj piatu) a jej príjem sa súdu nepodarilo zistiť, nakoľko sa táto aktuálne nachádza v zahraničí. V zmysle takto zistených skutočností a v najlepšom záujme maloletých detí preto rozhodol súd tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

25. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Nitra. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je podanie určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že: a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona.